

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Kopia

FILHARMONIA NARODOWA ul. Jasna 5, 00-950 Warszawa
WPLYNEŁO
2018 -07- 23
DO SEKRETARIATU FN
L. dz. <i>24/2018/D</i>

BAK.0802.3.2018

Warszawa, 17 lipca 2018 r.

**Pan
Wojciech Nowak
Dyrektor
Filharmonii Narodowej**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku *o kontroli w administracji rządowej*¹ w terminie od 12 marca do 6 kwietnia 2018 r. przeprowadzono kontrolę w Filharmonii Narodowej, zwanej dalej *Filharmonią*. Kontrola obejmowała wybrane aspekty organizacji i gospodarki finansowej w latach 2016 – 2017.

Czynności kontrolne przeprowadzone zostały na podstawie upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nr 48/U/2018 z dnia 28 lutego 2018 r. przez Klaudię Ozgę – głównego specjalistę Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Zgodnie z art. 47 w zw. z art. 46 ust. 3 ustawy *o kontroli w administracji rządowej*, przekazuję Panu Wystąpienie pokontrolne.

Działalność Filharmonii w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami.

1. Podstawy działalności i organizacja Instytutu

Filharmonia jest państwową instytucją artystyczną działającą w szczególności na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* oraz statutu wprowadzonego Zarządzeniem Ministra z dnia 5 grudnia 2012 r.² Filharmonia została wpisana do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra pod numerem 5/92 i posiada osobowość prawną.

Filharmonią kieruje Dyrektor, którego powołuje i odwołuje Minister w trybie określonym ustawą. Dyrektor kieruje Filharmonią przy pomocy zastępcy dyrektora, którego powołuje i odwołuje Dyrektor po uzyskaniu zgody Ministra. Dodatkowo Minister może powołać zastępcę dyrektora do spraw artystycznych.

Dyrektor zarządza całokształtem działalności Filharmonii, sprawuje nadzór nad mieniem Filharmonii i jest za nie odpowiedzialny oraz reprezentuje ją na zewnątrz.

¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092

² Dz. Urz. MKiDN z 2012 r. poz. 70

Szczegółową strukturę organizacyjną Filharmonii określa regulamin organizacyjny nadawany przez Dyrektora, po zasięgnięciu opinii Ministra oraz opinii działających w niej organizacji związkowych i stowarzyszeń twórców.

Filharmonia prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie, podstawą jej gospodarki finansowej jest roczny plan finansowy ustalony przez Dyrektora.

Źródłami finansowania działalności Filharmonii są dotacje podmiotowe i celowe z budżetu państwa, przychody z prowadzonej działalności statutowej, w tym ze sprzedaży składników majątku ruchomego, przychody z najmu i dzierżawy składników majątkowych, środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych oraz z innych źródeł. Przychodami mogą być również wpływy z prowadzonej dodatkowej działalności. Filharmonia może na zasadach przewidzianych w obowiązujących przepisach prowadzić, jako dodatkową, działalność odpłatną, o ile działalność ta nie spowoduje ograniczenia realizacji zadań statutowych Filharmonii.

Zgodnie z § 14 Statutu Dyrektor zapewnia terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, obligatoryjne jego zbadanie przez biegłego rewidenta wyłonionego zgodnie z obowiązującymi przepisami i przedłożenie do zatwierdzenia Ministrowi.

Do dokonywania czynności prawnych w imieniu Filharmonii, w tym w zakresie praw i obowiązków majątkowych, uprawniony jest Dyrektor. Dyrektor może ustanawiać pełnomocników do dokonywania czynności prawnych w imieniu Filharmonii, ustalając zakres ich umocowania. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w rejestrze instytucji kultury prowadzonym przez Ministra, za wyjątkiem pełnomocnictw procesowych.

W badanym okresie (do dnia zakończenia czynności kontrolnych):

- Dyrektorem był Pan Wojciech Nowak,
- Zastępcą Dyrektora do spraw artystycznych - Dyrektorem Artystycznym był Pan Jacek Kasprzyk,
- Głównym Księgowym była Pani Marianna Nieciecka.

2. Regulacje wewnętrzne obejmujące organizację i gospodarkę finansową

W okresie objętym kontrolą w Filharmonii obowiązywały m.in. następujące regulacje wewnętrzne odnoszące się do organizacji i gospodarki finansowej:

- 1) Regulamin organizacyjny – wprowadzony Zarządzeniem nr 7/2014 Dyrektora z dnia 1 września 2014 r.

Regulamin organizacyjny został zaopiniowany przez organizacje związkowe działające w Filharmonii, jednakże Dyrektor nie przekazał dokumentu do zaopiniowania Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego, co było niezgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Dyrektor Filharmonii wyjaśnił³, że ww. Regulamin był efektem decyzji Ministra o rozdzieleniu stanowiska Dyrektora Naczelnego od stanowiska Dyrektora Artystycznego, decyzja podjęta przez MKiDN została usankcjonowana wprowadzeniem odpowiednich zapisów w statucie Filharmonii. W ocenie

³ Wyjaśnienia Dyrektora p. Wojciecha Nowaka znak 76/2018/D z dnia 21 marca 2018 r.

Dyrektora ww. Regulamin jedynie potwierdził te zmiany i nie zawierał żadnych innych zasadniczych zmian merytorycznych. Okoliczności wskazane przez Kontrolowanego nie zwalniały z obowiązku wystąpienia do organizatora o zaopiniowanie Regulaminu organizacyjnego i w związku z powyższym naruszono art. 13 ust. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Należy także nadmienić, że Regulamin organizacyjny jest dokumentem niejednorodnym, gdyż w różnym stopniu szczegółowości określa zadania poszczególnych komórek organizacyjnych i funkcjonujących w ich ramach stanowisk pracy.

- 2) Zasady rachunkowości – wprowadzone Zarządzeniami Dyrektora Filharmonii: nr 1a/2016 z dnia 16 lutego 2016 r. i nr 1a/2017 z dnia 9 stycznia 2017 r.
- 3) Instrukcja obiegu i kontroli Dokumentów Księgowych w Filharmonii Narodowej z dnia 5 lipca 2016 r.
- 4) Instrukcja kasowa – wprowadzona Zarządzeniem Dyrektora nr 2/2009 z dnia 5 stycznia 2009 r.
- 5) Zarządzenie nr 5/2014 Dyrektora z dnia 2 czerwca 2014 r. w sprawie zasad organizacyjnych udzielania zamówień publicznych (obowiązujące do dnia 1 grudnia 2016 r.)
- 6) Zarządzenie nr 7/2016 Dyrektora z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych w Filharmonii, zmienione Zarządzeniem nr 8/2017 Dyrektora z dnia 29 września 2017 r.
- 7) Zarządzenie nr 6/2010 Dyrektora z dnia 29 października 2010 r. w sprawie ustalenia zasad kontroli zarządczej, zmienione aneksem nr 1 z dnia 26 lutego 2015 r.
- 8) Regulamin wynagradzania pracowników Filharmonii wprowadzony Zarządzeniem nr 3/2016 Dyrektora z dnia 13 maja 2016 r. (obowiązujący od dnia 1 stycznia 2016 r.), zmieniony aneksami nr 1 z dnia 18 maja 2016 r. i nr 2 z dnia 2 marca 2017 r.

3. Rada Artystyczno - Programowa

W Filharmonii działa Rada Artystyczno-Programowa, która jest organem doradczym i opiniodawczym Dyrektora. Do jej zadań należy opiniowanie:

- 1) planów rozwoju i działalności Filharmonii,
- 2) planów repertuarowych,
- 3) planów dokształcania i doskonalenia kadr artystycznych i technicznych,
- 4) spraw socjalnych,
- 5) istotnych spraw związanych z bieżącą działalnością Filharmonii.

W dniu 17 grudnia 2016 r. Dyrektor Filharmonii powołał⁴ Radę Artystyczno-Programową na czas określony do dnia 31 sierpnia 2018 r. W skład Rady wchodzi 12 pracowników reprezentujących orkiestrę (4), chór (4), administrację (3) oraz Dział Edukacji (1). Zgodnie ze Statutem Dyrektor zwołuje posiedzenia Rady w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz w sezonie artystycznym. W latach 2016 i 2017 odbyły się po dwa posiedzenia Rady, co zostało udokumentowane protokołami z posiedzeń⁵. Rada Artystyczno-Programowa działa na podstawie Regulaminu, zatwierdzonego przez Dyrektora w dniu 23.01.2014 r.

⁴ Zarządzenie nr 4/2013 Dyrektora z dnia 17.12.2013 r. w sprawie powołania Rady Artystyczno-Programowej, zmienione Zarządzeniami Dyrektora: nr 1/2014 z dnia 16.01.2014 r. i nr 1/2016 z dnia 16.02.2016 r.

⁵ posiedzenia w dniach: 16.02.2016 r., 15.12.2016 r., 23.02.2017 r. i 7.06.2017 r.

4. Stan rachunków bankowych

Filharmonia w 2016 r. i 2017 r. posiadała odpowiednio 9 i 10 rachunków bankowych, w tym m. in.: rachunek bieżący, dwa rachunki bieżące w EURO i USD, rachunek wadów i zabezpieczeń, rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, rachunek lokat, które na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2017 r. wykazywały stan środków pieniężnych w kwocie odpowiednio 13.704.401,33 zł i 12.239.619,20 zł.

5. Zatrudnienie

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Filharmonia zatrudniała 300 pracowników (290,50 etatów), w tym: 206 pracowników artystycznych (204 etaty), 51 pracowników administracyjnych wraz z dyrekcją (49,5 etatów) oraz 43 pracowników obsługi (37 etatów).

Na dzień 31 grudnia 2017 r. w Filharmonii zatrudnionych było 297 pracowników (288,13 etatów), w tym: 206 pracowników artystycznych (204 etaty), 50 pracowników administracyjnych wraz z dyrekcją (48,63 etaty) i 41 pracowników obsługi (35,50 etatów).

Średnioroczne zatrudnienie w etatach w 2016 i 2017 r. wynosiło odpowiednio 293,29 i 289,94, natomiast w osobach 302,67 i 299,17.

6. Sprawozdanie finansowe

Sprawozdania finansowe Filharmonii sporządzone za 2016 r. i 2017 r. składają się z: wprowadzenia do sprawozdania finansowego, bilansu, rachunku zysku i strat (w wariantcie porównawczym), zestawienia zmian z kapitale (funduszu) własnym, rachunku przepływów pieniężnych oraz dodatkowych informacji i wyjaśnień do sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie finansowe z dnia 31 marca 2017 r. zostało zbadane przez niezależnego biegłego rewidenta, który nie wniósł do niego zastrzeżeń. Zgodnie z ww. sprawozdaniem za rok 2016 Filharmonia osiągnęła zysk netto w kwocie 1.921,41 zł, który został przeznaczony na zwiększenie funduszu rezerwowego. Sprawozdanie zostało zatwierdzone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dniu 8 czerwca 2017 r.⁶

Zgodnie ze sprawozdaniem finansowym za 2017 r. z dnia 30 marca 2018 r. Filharmonia osiągnęła zysk netto w kwocie 2.422,59 zł. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych (6 kwietnia 2018 r.) sprawozdanie było w trakcie badania biegłego rewidenta.

7. Plany finansowe i ich wykonanie

Plan dotacji na wydatki bieżące na 2016 r. (po zmianach)⁷ wynosił 30.781.000 zł, z tego: 30.734.000,00 zł (§ 2550) i 47.000,00 zł (§ 2800) – dotacja celowa na organizację koncertu pt. *Polska – Zaszukany dla Ojczyzny z okazji odzyskania niepodległości*. W 2017 r. dotacja podmiotowa na działalność bieżącą (po zmianach)⁸ została ustalona w kwocie 32.024.000,00 zł (§ 2550).

Plan finansowy na 2016 r.⁹ przewidywał osiągnięcie przychodów w wysokości 39.576 tys. zł, w tym m.in.: dotacje MKiDN na wydatki bieżące 30.734 tys. zł, dotacje celowe MKiDN 47 tys. zł, dotacje z Funduszu Promocji Kultury 23 tys. zł, przychody własne 7.902 tys. zł (sprzedaż biletów 5.423 tys. zł, sprzedaż usług 2.337 tys. zł, sprzedaż wydawnictw 90 tys. zł i inne 52 tys. zł), pozostałe przychody 870 tys. zł (w tym odsetki bankowe 176 tys. zł, darowizny 276 tys. zł i inne 418 tys. zł). Koszty zostały zaplanowane na poziomie 39.576 tys. zł. Najwyższe pozycje zaplanowanych kosztów stanowiły: wynagrodzenia – 26.799 tys. zł, z czego: wynagrodzenia osobowe 21.830 tys. zł, wynagrodzenia bezosobowe 4.216 tys. zł, pozostałe 500 tys. zł i PFRON 253 tys. zł; ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 4.231 tys. zł oraz pozostałe usługi obce 3.485 tys. zł.

⁶ pismo znak DF-II.3132.24.2017.BG z dnia 8 czerwca 2017 r.

⁷ pismo MKiDN z dnia 12 grudnia 2016 r. DF-I.311.125.2016.AG l.dz. DF/7215/16

⁸ Pismo MKiDN z dnia 20 grudnia 2017 r. DF-I.0320.555.2017.EG

⁹ plan finansowy na 2016 r. po korektach, pismo znak Filharmonii l.dz. 154/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r.

W planie finansowym na 2017 r. przewidziano osiągnięcie przychodów w kwocie 40.869 tys. zł. w tym m.in.: dotacje MKiDN na wydatki bieżące 32.024 tys. zł, dotacje celowe MKiDN 47 tys. zł, dotacje z Funduszu Promocji Kultury 25 tys. zł, przychody własne 8.136 tys. zł (sprzedaż biletów 5.766 tys. zł, sprzedaż usług 2.140 tys. zł, sprzedaż wydawnictw 100 tys. zł i inne 130 tys. zł), pozostałe przychody 684 tys. zł (w tym odsetki bankowe 180 tys. zł, darowizny 90 tys. zł i inne 414 tys. zł). Plan przewidywał poniesienie kosztów w kwocie 40.869 tys. zł, w którym najwyższe pozycje kosztów stanowiły: wynagrodzenia – 26.757 tys. zł, z czego: wynagrodzenia osobowe 21.872 tys. zł, wynagrodzenia bezosobowe 4.049 tys. zł, pozostałe 573 tys. zł i PFRON 263 tys. zł; ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 4.4485 tys. zł oraz pozostałe usługi obce 5.239 tys. zł.

Zgodnie ze sprawozdaniem z realizacji planu finansowo-rzeczowego za 2016 r.¹⁰ osiągnięto przychody w wysokości 39.575 tys. zł (100,00% planu), oraz koszty w wysokości 39.520 tys. zł (99,86% planu). Najwyższe pozycje kosztów stanowiły: wynagrodzenia 25.394 tys. zł w tym m.in.: wynagrodzenia osobowe 20.939 tys. zł – w tym sfinansowane z dotacji MKiDN w wysokości 24.700 tys. zł, wynagrodzenia bezosobowe 3.753 tys. zł – w tym z dotacji MKiDN – 3.753 tys. zł; ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 4.231 tys. zł – w tym z dotacji MKiDN – 4.230 tys. zł, pozostałe usługi obce 4.552 tys. zł – w tym z dotacji MKiDN – 1.322 tys. zł.

W 2017 r. zgodnie ze sprawozdaniem rocznym z realizacji planu finansowo-rzeczowego¹¹ osiągnięto przychody w wysokości 40.966 tys. zł (100,24% planu), oraz koszty w wysokości 40.912 tys. zł (100,11% planu). Najwyższe pozycje kosztów stanowiły: wynagrodzenia 26.757 tys. zł, w tym m.in.: wynagrodzenia osobowe 21.872 tys. zł – w pełnej wysokości sfinansowane z dotacji MKiDN, wynagrodzenia bezosobowe 4.049 tys. zł – w tym z dotacji MKiDN 3.200 tys. zł; ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 4.483 tys. zł – w tym z dotacji MKiDN – 3.500,00 zł, pozostałe usługi obce 5.287 tys. zł – w tym z dotacji MKiDN 2.400,00 zł.

Dane wykazane w sprawozdaniach z wykonania planu finansowego za 2016 i 2017 r. zgodne są z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Filharmonii.

8. Przychody

W 2016 r. łączna kwota przychodów Filharmonii wyniosła 39.576.138,40 zł, natomiast w 2017 r. 40.966.223,60 zł. Podstawowym źródłem przychodów Filharmonii w latach 2016 – 2017 były dotacje podmiotowe na działalność bieżącą z MKiDN wynoszące w 2016 r. - 30.780.500,00 zł (77,77% wszystkich przychodów) i 32.024.000,00 zł (78,17% przychodów).

Dotacje podmiotowe przekazywane były w badanym okresie na podstawie comiesięcznych zapotrzebowań składanych do MKiDN w Systemie Obsługi Kultury. Dotacje podmiotowe zgodnie z oświadczeniem Głównego Księgowego¹² zostały wykorzystane w pełnej wysokości i sfinansowały w badanym okresie ok. 78 % ogółu kosztów Filharmonii.

Filharmonia uzyskała również m.in. następujące przychody:

- wpływy z biletów i audycji szkolnych: w 2016 r. - 5.423.130,46 zł (stanowiące 13,70% przychodów) i 2017 r. - 5.875.603,87 zł (stanowiące 14,34% przychodów),
- sponsoring: w 2016 r. - 746.132,70 zł (stanowiące 1,92% przychodów) i w 2017 r. - 1.244.615,89 zł (stanowiące 3,03% przychodów),

¹⁰ z dnia 25 stycznia 2017 r.

¹¹ z dnia 29 stycznia 2018 r.

¹² Oświadczenia o rozliczeniu i wydatkowaniu dotacji podmiotowej za 2016 i 2017 rok z dnia 16.03.2018 r. złożone przez Głównego Księgowego p. Mariannę Nieciecką

- wynajem sal: w 2016 r. – 763.033,91 zł (1,93% przychodów) i w 2017 r. – 797.156,79 zł (1,94% przychodów),
- odsetki: w 2016 r. – 175.988,54 zł (0,44% przychodów) i w 2017 r. – 182.888,38 zł (0,45% przychodów),
- sprzedaż programów i wydawnictw: w 2016 r. - 89.777,70 zł (0,23% przychodów) i w 2017 r. – 113.200,92 zł (0,28% przychodów),
- transmisje i nagrania: w 2016 r. – 51.947,78 zł (0,13% przychodów) i w 2017 r. – 157.429,34 zł (0,38% przychodów).

W latach 2016 - 2017 Filharmonia uzyskała także dotacje z Funduszu Promocji Kultury w wysokościach odpowiednio 23.000,00 zł i 25.000,00 zł.

9. Koszty działalności operacyjnej

W 2016 r. Filharmonia poniosła koszty działalności operacyjnej w wysokości 39.356.671,05 zł. Najwyższe pozycje kosztów stanowiły: wynagrodzenia – 25.143.156,65 zł (63,88% kosztów), usługi obce – 4.615.817,93 zł (11,73%) oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 4.231.082,17 zł (10,75%).

W 2017 r. koszty działalności operacyjnej Filharmonii wzrosły o 3,73% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosły 40.827.927,79 zł. Najwyższe pozycje kosztów stanowiły: wynagrodzenia – 26.493.098,85 zł (64,89% kosztów), usługi obce – 5.353.297,16 zł (13,11%) oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 4.483.391,69 (10,98%).

10. Koszty i przychody zrealizowanych koncertów

W latach 2016 – 2017 w Filharmonii prowadzona była ewidencja księgowa pozwalająca na ustalenie przychodów i kosztów każdego zrealizowanego w danym roku koncertu, co umożliwia określenie wysokości poszczególnych z nich.

W 2016 r. Filharmonia zrealizowała 2.484 koncerty, w tym 98 na Sali koncertowej i 40 na Sali kameralnej, 2.315 koncertów szkolnych, 10 koncertów poza siedzibą i 21 koncertów zagranicznych. W 2016 r. z tytułu sprzedaży 579.196 biletów osiągnięto wpływy w wysokości 5.423.130,46 zł. Przeciętny wpływ z biletów na 1 koncert odbywający się na Sali Koncertowej wynosił 43.300,43 zł, natomiast na 1 koncert mający miejsce w Sali Kameralnej wynosił 6.804,96 zł.

W 2017. Filharmonia zrealizowała o 34 koncerty więcej w stosunku do roku poprzedniego, tj. 2.518 koncertów, w tym 111 na Sali koncertowej i 45 na Sali kameralnej, 2.354 koncerty szkolne, 3 koncerty poza siedzibą i 5 koncertów zagranicznych. W 2017 r. z tytułu sprzedaży 579.311 biletów osiągnięto wpływy w wysokości 5.875.603,87 zł. Przeciętny wpływ z biletów na 1 koncert odbywający się na Sali Koncertowej był niższy o 3,07% w stosunku do 2016 r. i wynosił 41.969,34 zł, natomiast przeciętny wpływ z biletów na 1 koncert mający miejsce w Sali Kameralnej w 2017 r. wynosił 6.495,37 zł, co oznacza, że był niższy o 4,76% w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2016 r.:

- najwyższe przychody uzyskano z następujących koncertów: *Koncert Sylwestrowy - Carmen opera* – 286.509,26 zł, *Orkiestra FN J. Kasprzyk, Hamelin* – 131.611,54 zł oraz *Grigory Sokolov* – 116.544,10 zł,
- najwyższe koszty poniesiono na koncerty: *Koncert Sylwestrowy - Carmen opera* – 302.825,28 zł oraz na dwa koncerty *Orkiestra i Chór Męski FN Chór Narodowego Forum Muzyki* w dniach 3 i 4 czerwca 2016 r. odpowiednio: 221.877,23 zł i 188.170,43 zł,

- najwyższe zyski przyniosły koncerty: *Grigory Sokolov* – 36.429,00 zł, *OFN Marek Jankowski* – 32.210,95 zł i *OFN Jacek Kasprzyk, Niu Niu* – 24.798,80 zł,
- najwyższą stratę wygenerowały następujące koncerty: dwa koncerty *Orkiestra i Chór Męski FN Chór Narodowego Forum Muzyki* w dniach 3 i 4 czerwca 2016 r. odpowiednio: 157.765,20 zł i 121.470,63 zł oraz *Norwegian Chamber Orchestra T. Tonnesen* 106.224,31 zł.

W 2017 r.:

- najwyższe przychody uzyskano z koncertów: *Grigory Sokolov* – 128.647,13 zł, *Concerto Köln* – 90.731,98 zł i *Amsterdam Baroque – Orchester, Choir* – 90.709,89 zł,
- najwyższe koszty poniesiono na koncerty: *Amsterdam Baroque – Orchester* – 252.422,32 zł, *Czech Philharmonic* – 248.306,24 zł i *Insula Orchestra* – 217.679,36 zł,
- najwyższe zyski przyniosły następujące koncerty: *Grigory Sokolov* – 51.575,29 zł, *Koncert kołędowy Chór FN* – 22.337,49 zł oraz *Orkiestra Filharmonii Śląskiej* – 17.151,32 zł,
- najwyższą stratę przyniosły koncerty: *Czech Philharmonic* – 191.500,15 zł, *Amsterdam Baroque – Orchester* 161.712,43 zł oraz *Insula Orchestra* – 217.679,36 zł.

11. Kontrola wybranych kosztów

11.1 Wynagrodzenia osobowe

W 2016 r. Filharmonia poniosła koszty w tytule wynagrodzeń osobowych w wysokości 20.938.353,62 zł. W 2017 r. koszty wynagrodzeń osobowych wzrosły o 4,46% w stosunku do kosztów roku poprzedniego i wynosiły 21.871.757,73 zł. Największy udział procentowy w kosztach wynagrodzeń osobowych, ok. 75% stanowiły wynagrodzenia pracowników artystycznych¹³ wynoszące odpowiednio 15.737.935,34 zł w 2016 r. i 16.496.658,03 zł w 2017 r. Wynagrodzenia pozostałych grup pracowników Filharmonii przedstawiały się następująco: pracownicy administracji: w 2016 r. - 3.058.792,38 zł (14,61% wynagrodzeń osobowych) i w 2017 r. - 3.128.226,13 zł (14,30%), pracownicy techniczni i obsługi: w 2016 r. - 1.542.105,12 zł (7,36%) i w 2017 r. - 1.730.694,18 zł (7,91%), dyrekcja: w 2016 r. - 599.520,78 zł (2,86%) i w 2017 r. 516.179,39 zł (2,36%).

Wśród składników wynagrodzeń osobowych pracowników Filharmonii najwyższe pozycje stanowiły:

- wynagrodzenia zasadnicze - 13.786.873,17 zł (65,85% kwoty wynagrodzeń osobowych) w 2016 r. i 14.179.045,31 zł (64,83 % kwoty wynagrodzeń osobowych) w 2017 r.,
- dodatki za wysługę lat – 2.171.233,15 zł (10,37%) w 2016 r. i 2.279.943,46 zł (10,42%),
- nagrody Dyrektora – 1.243.366,06 zł (5,94%) w 2016 r. i 1.261.191,47 zł (5,77%) w 2017 r.,
- wynagrodzenia za koncerty ponadnormowe (wyplacane tylko pracownikom artystycznym) – 1.096.932,14 zł (5,24%) w 2016 r. i 1.528.618,72 zł (6,99%) w 2017 r.,
- dodatki za transmisje audiowizualne (dla pracowników artystycznych) – 905.362,86 zł – w 2016 r. (4,32% kwoty wynagrodzeń osobowych) i 612.315,70 zł – w 2017 r. (2,80 % kwoty wynagrodzeń osobowych).

¹³ w tym wynagrodzenia osobowe pracowników artystycznych Działu Edukacji

Na mocy Zarządzenia Dyrektora nr 2/2016 z dnia 19 kwietnia 2016¹⁴ ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2016 r. zmianie uległo wynagrodzenie pracowników Filharmonii, a mianowicie:

- a) do wynagrodzenia zasadniczego artystów muzyków i artystów chóru włączone zostały dotychczasowe - premia regulaminowa i dodatek za transmisje radiowe, a nowa kwota wynagrodzenia zasadniczego została podwyższona średnio o 4%,
- b) dla artystów muzyków i artystów chóru:
 - wprowadzono nowy składnik wynagrodzenia *dodatkowe wynagrodzenie za transmisje audiowizualne* w wysokości: od 375,00 zł do 795 zł (dla artystów muzyków) oraz od 340,00 zł do 720,00 zł (dla artystów chóru),
 - ustalono dodatkowe wynagrodzenie za każdy dodatkowy koncert (po wykonaniu miesięcznych norm koncertowych) mieszczący się w przedziale od 6,5 do 10,5% płacy zasadniczej (dla artystów muzyków) oraz w kwocie od 225,00 zł do 480,00 zł (dla artystów chóru),
 - ustalono stawki za udział w Koncercie Sylwestrowym w przedziale od 13 do 21% płacy zasadniczej (dla artystów muzyków) oraz w kwocie od 450,00 zł do 960,00 zł (dla artystów chóru),
 - określono dodatkowe wynagrodzenie za każde rozpoczęte 10 minut czystego nagrania płytowego w wysokości od 3,23 do 5,25% płacy zasadniczej (dla artystów muzyków) oraz od 190,00 zł do 240,00 zł (dla artystów chóru),
- c) do wynagrodzenia zasadniczego pracowników artystycznych Działu Edukacji włączone zostały dotychczasowe - premia regulaminowa i dodatek za upowszechnianie kultury w terenie, a nowa kwota wynagrodzenia zasadniczego została podwyższona średnio o 4%,
- d) dla konferansjerów muzycznych określono miesięczną normę audycji szkolnych od 10 do 20 (ustalaną indywidualnie), po wykonaniu której wprowadzono dodatkowe wynagrodzenie za każdą dodatkową audycję szkolną w wysokości 40,00 zł,
- e) do wynagrodzenia zasadniczego pracowników administracji (w tym zatrudnionych w Dziale Edukacji) i pracowników obsługi włączono dotychczasową premię regulaminową oraz dodatek za sztuczne oświetlenie, a nowa kwota wynagrodzenia zasadniczego została podwyższona średnio o 4%.

Skutkiem finansowym przedmiotowej podwyżki był wzrost kwoty wynagrodzeń osobowych pracowników Filharmonii w stosunku do 2015 r. o kwotę 1.114.985,94 zł, czyli o 5,62%.

Od miesiąca lutego 2017 r. miały miejsce podwyżki wynagrodzeń zasadniczych dla wszystkich pracowników Filharmonii¹⁵ w kwotach mieszczących się w zależności od danej grupy pracowników w przedziale od 100,00 zł do 110,00 zł (w przypadku kilku pracowników wynagrodzenie wzrosło o 50,00 zł). Ponadto wzrosło wynagrodzenie za każdy dodatkowy koncert o kwotę 5,00 zł. Skutkiem finansowym przedmiotowej podwyżki był wzrost kwoty wynagrodzeń osobowych pracowników Filharmonii w stosunku do 2016 r. o kwotę 933.404,11 zł, czyli o 4,45%.

W wyniku analizy wynagrodzeń osobowych w poszczególnych grupach pracowników Filharmonii¹⁶ zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy ustalono, że na dzień 31 grudnia 2017 r. (po podwyżkach):

¹⁴ Zarządzenie w sprawie zmiany wynagrodzenia pracowników Filharmonii Narodowej

¹⁵ pismo z dnia 23 lutego 2017 r. podpisane przez Dyrektora Filharmonii do Działu Personalno-Finansowego

¹⁶ Podstawą analizy i obliczeń dokonanych przez Kontrolera były zestawienia wynagrodzeń pracowników Filharmonii w podziale na poszczególne grupy na dzień 1.01.2016 r. (przed podwyżką), na dzień 31.12.2016 r. i na dzień 31.12.2017 r. w pliku excel przez Dział Personalny

- a) wynagrodzenia zasadnicze mieściły się w następujących przedziałach kwotowych, natomiast mediana i dominanta (wartość występująca najczęściej) wynagrodzeń zasadniczych wynosiły:
- pracownicy artystyczni (muzycy) od 4.480,00 zł do 6.130,00 zł. Mediana wynagrodzeń zasadniczych – 4.645,00 zł (wzrost o 29,7% w stosunku do stanu na 1 stycznia 2016 r.), natomiast dominanta – 4.480,00 zł
 - pracownicy artystyczni (chór) od 4.005,00 zł do 6.130,00 zł. Mediana wynagrodzeń zasadniczych i dominanta – 4.005,00 zł (wzrost o 30% w stosunku do stanu na 1 stycznia 2016 r.)
 - pracownicy Działu Edukacji od 3.695,00 zł do 5.430,00 zł. Mediana i dominanta wynagrodzeń zasadniczych - 3.905,00 zł (wzrost o 9% w stosunku do stanu na 1 stycznia 2016 r.)
 - pracownicy administracji od 2.820,00 zł do 6.445,00 zł. Mediana wynagrodzeń zasadniczych wynosiła – 3.895,00 zł (wzrost o 27,49% w stosunku do stanu na 1 stycznia 2016 r.), natomiast dominanta – 4.795,00 zł
 - pracownicy obsługi od 2.180,00 zł do 3.140,00 zł. Mediana wynagrodzeń zasadniczych - 2.830,00 zł (wzrost o 27,48% w stosunku do stanu na 1 stycznia 2016 r.), natomiast dominanta - 2.180,00 zł
 - dyrekcja – wynagrodzenia pozostały na poziomie ze stycznia 2016 r.
- a) wynagrodzenia osobowe brutto (z następującymi składnikami wynagrodzeń - dodatki za wysługę lat, dodatki funkcyjne, dodatki za transmisje, dodatki inne, ale bez dodatków za koncerty i audycje ponadnormowe oraz nagród) mieściły się w następujących przedziałach kwotowych, natomiast mediana wynagrodzeń zasadniczych brutto wynosiła:
- pracownicy artystyczni (muzycy) od 4.500,00 zł do 9.251,80 zł. Mediana wynagrodzeń brutto na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła 6.069,00 zł i wzrosła o 30,65% w stosunku do stanu na dzień 1 stycznia 2016 r.
 - pracownicy artystyczni (chór) od 4.240,00 zł do 9.250,30 zł. Mediana wynagrodzeń brutto na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła 5.146,00 zł i wzrosła o 19,77% w stosunku do stanu na dzień 1 stycznia 2016 r.
 - pracownicy Działu Edukacji od 3.905,00 zł do 6.961,70 zł. Mediana wynagrodzeń brutto na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła 4.560,00 zł i wzrosła o 28,92% w stosunku do stanu na dzień 1 stycznia 2016 r.
 - pracownicy administracji od 3.73,80 zł do 7.936,00 zł. Mediana wynagrodzeń brutto wynosiła 4.811,33 zł i wzrosła o 16,65% w stosunku do stanu na dzień 1 stycznia 2016 r.
 - pracownicy obsługi od 2.616,00 zł do 3.768,00 zł. Mediana wynagrodzeń brutto wynosiła 3.372,00 zł i wzrosła o 12,20% w stosunku do stanu na dzień 1 stycznia 2016 r.
 - dyrekcja – wynagrodzenia pozostały na poziomie ze stycznia 2016 r., tj. od 6.200,00 zł do 16.055,00 zł.

Analiza wynagrodzeń wykazała, że w badanym okresie nastąpił wzrost mediany wynagrodzeń zasadniczych we wszystkich grupach pracowników Filharmonii (z wyjątkiem dyrekcji), w wysokości od 9 do 30% oraz wzrost mediany wynagrodzeń brutto (biorąc pod uwagę ww. składniki wynagrodzeń - bez dodatków za koncerty i audycje ponadnormowe oraz nagród) wynoszący w poszczególnych grupach pracowników od 12,20 do 30,65%.

W badanym okresie w Filharmonii obowiązywał Regulamin wynagradzania pracowników wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora nr 3/2016 z dnia 13 maja 2016 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2016 r., który był dwukrotnie aneksowany w dniach: 18 maja 2016 r. (z mocą obowiązującą od dnia 1 maja 2016 r.) i 2 marca 2017 r. (z mocą obowiązującą od dnia 1 lutego 2017 r.). Zgodnie z treścią Regulaminu, podstawą prawną jego wydania był *Kodeks pracy* oraz *ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*¹⁷. Zgodnie z treścią § 2 Regulaminu, jego postanowienia dotyczą wszystkich pracowników Filharmonii zatrudnionych na podstawie umowy o pracę bez względu na rodzaj wykonywanej pracy. W przedmiotowym Regulaminie określono zasady wypłaty wynagrodzeń zasadniczych wraz ze wskazaniem kategorii zaszeręgowania, dodatków funkcyjnych, dodatków za wieloletnią pracę, nagród, nagród jubileuszowych, dodatków specjalnych, dodatkowego wynagrodzenia za koncerty ponadnormowe, ekwiwalentów za używanie własnych instrumentów i akcesoriów do instrumentów, odpraw emerytalnych i wynagrodzeń za pracę w godzinach nadliczbowych. Stwierdzono, że Regulamin wynagradzania jest niespójny z obowiązującym z Filharmonii Regulaminem organizacyjnym, tj. przewiduje stanowiska pracy (19), które nie wynikają z Regulaminu organizacyjnego, do stanowisk tych możemy zaliczyć m.in.: dyrygent, muzyk kameralista, muzyk I głos w grupie, konsultant programowy, kierownik magazynu, starszy operator, specjalista konserwator. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Filharmonii¹⁸ w Regulaminie wynagradzania zamieszczono większość stanowisk jakie wymieniało rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 3 października 2012 r. w sprawie wynagradzania pracowników instytucji kultury, co nie znaczy, że wszystkie zostały obsadzone. Wskazane przez Dyrektora rozporządzenie straciło moc obowiązującą z dniem 29 listopada 2015 r.

Zgodnie z Regulaminem wynagradzania pracownikom Filharmonii przysługują nagrody jubileuszowe według jednolitych zasad bez różnicowania na pracowników artystycznych i pozostałych pracowników, odmiennie niż reguluje to *ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*, która określa inne wysokości nagród dla: a) pracowników zatrudnionych w charakterze solisty wokalisty, muzyka grającego na instrumentach dętych oraz artysty chóru, b) pozostałych pracowników instytucji kultury. Regulamin przewiduje wypłatę nagród jubileuszowych co 5 lat, w wysokości: po 15 latach pracy – 100% wynagrodzenia miesięcznego, po 20 latach pracy – 150% wynagrodzenia miesięcznego i po 25 latach – 200% wynagrodzenia miesięcznego. Po upływie tych okresów pracownikom w odstępach 5-letnich przysługuje 300% wynagrodzenia miesięcznego. Zgodnie z art. 31b ww. ustawy określone w Regulaminie wynagradzania wysokości nagród jubileuszowych przysługują wyłącznie pracownikom zatrudnionym w charakterze: solisty wokalisty, muzyka grającego na instrumentach dętych oraz artysty chóru. W myśl ww. ustawy pozostałym pracownikom przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej po 20 latach w wysokości 75% wynagrodzenia miesięcznego, co 5 lat w wysokości maksymalnej 300% wynagrodzenia zasadniczego po 40 latach pracy, po upływie których wygasa prawo do dalszego otrzymywania nagród jubileuszowych. W Filharmonii wypłacano nagrody jubileuszowe dla wszystkich pracowników również po przekroczeniu 40 lat pracy. W przypadku odpraw emerytalnych Filharmonia w Regulaminie określiła zasady naliczania i wypłat w brzmieniu wynikającym z ww. ustawy.

Zgodnie z art. 31d ust. 3 *ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* zasady wynagradzania za pracę pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury i przyznawania im innych świadczeń związanych z pracą określone w ustawie obowiązują do czasu objęcia ich układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania. Biorąc pod

¹⁷ Ustawa z dnia 25 października 1991 r.

¹⁸ Wyjaśnienia Dyrektora p. Wojciecha Nowaka znak 108/2018/D z dnia 11 kwietnia 2018 r.

uwagę przepis ww. artykułu dopuszczalne jest określenie zasad wynagradzania pracowników w sposób korzystniejszy niż wynika to z cytowanej ustawy, aczkolwiek należy mieć na względzie, że przyjęcie korzystniejszych uregulowań zawsze rodzi skutki finansowe dla instytucji. W latach 2016 – 2017 określenie w Filharmonii korzystniejszych niż wynikające z ustawy uregulowań w zakresie nagród jubileuszowych skutkowało zwiększeniem kosztów nagród jubileuszowych o kwotę 473.030,32 zł, w tym: 353.609,10 zł – w 2016 r. (co stanowiło 45,22% kosztów nagród jubileuszowych za 2016 r.) oraz 119.422,20 zł – w 2017 r. (co stanowiło 19,5% kosztów nagród jubileuszowych za 2017 r.).

Dyrektor Filharmonii wyjaśnił¹⁹, że podstawą określenia korzystniejszych uregulowań wewnętrznych w zakresie nagród jubileuszowych niż wynikające z ustawy były wnioski ze strony Związków Zawodowych działających na terenie Filharmonii Narodowej. Zdaniem Dyrektora *na decyzję tę patrzeć należy w kontekście panujących w latach 2014 i 2015 niepokoїв w związku z wieloletnim zamrożeniem płac pracowników Filharmonii. Wprowadzenie jednolitego systemu nagród jubileuszowych było krokiem naprzeciw oczekiwaniom wyrażanym przez wszystkie Związki Zawodowe (...) i jego zdaniem decyzja ta uspokoiła nastroje oraz zmniejszyła podziały pomiędzy poszczególnymi grupami pracowników.*

Szczegółowej kontroli poddano umowy o pracę wraz z aneksami oraz roczne karty wynagrodzeń 25 pracowników Filharmonii znajdujące się w aktach osobowych pod kątem zgodności wysokości przyznanego wynagrodzenia oraz przyznanej kategorii zaszeregowania i nazwy stanowiska z przepisami Regulaminu wynagradzania, jak również pod kątem zgodności naliczenia i wypłaty w latach 2016- 2017 poszczególnych składników wynagrodzeń z zawartymi umowami oraz Regulaminem wynagradzania. Sprawdzeniem objęto wszystkie składniki wynagrodzeń osobowych wypłaconych tym pracownikom w latach 2016 i 2017 na łączną kwotę 4.813.710,67 zł, w tym: 2.386.140,44 zł – 2016 r. oraz 2.427.570,23 zł – 2017 r., co stanowiło odpowiednio 11,40% i 11,10% poniesionych w tych latach kosztów wynagrodzeń osobowych.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- zatrudniono pracownika na stanowisku asystenta dyrygenta przyznając wynagrodzenie według XVI kategorii zaszeregowania, podczas gdy zarówno Regulamin organizacyjny, jak i Regulamin wynagradzania nie przewidywały takiego stanowiska pracy. Nie można zgodzić się z argumentacją Kontrolowanego przedstawioną w wyjaśnieniach²⁰, że w Regulaminie organizacyjnym nie ujęto tego stanowiska z uwagi na fakt, że nie jest to stałe stanowisko, lecz praca na czas określony maksimum 2 sezony, a na to stanowisko są powoływani (w wyniku przesłuchań) młodzi dyrygenci w celu wspierania i dokształcania młodych talentów. Zgodnie z § 9 Statutu Regulamin organizacyjny winien określać szczegółową strukturę organizacyjną Filharmonii, zatem winny być w nim określone wszystkie stanowiska pracy funkcjonujące w ramach struktury organizacyjnej instytucji wraz ze wskazaniem zakresu zadań,
- wszystkie sprawdzone wynagrodzenia zasadnicze oraz dodatki zostały przyznane zgodnie z obowiązującymi w Filharmonii przepisami Regulaminu wynagradzania, z tym, że w jednym opisanym powyższej przypadku brak było możliwości zweryfikowania prawidłowości przyznania wynagrodzenia zasadniczego i kategorii zaszeregowania,

¹⁹ Wyjaśnienia Dyrektora p. Wojciecha Nowaka znak 108/2018/D z dnia 11 kwietnia 2018 r.

²⁰ Wyjaśnienia Dyrektora p. Wojciecha Nowaka znak 108/2018/D z dnia 11 kwietnia 2018 r.

- wszystkie składniki wynagrodzeń pracowników zostały naliczone i wypłacone w wysokości wynikającej z zawartych umów o pracę, aneksów do tych umów i porozumień zmieniających warunki umowy o pracę.

W wyniku kontroli akt osobowych 25 pracowników Filharmonii stwierdzono, że są one prowadzone w sposób zgodny z przepisami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika²¹. Dokumenty znajdujące się w poszczególnych częściach poddanych kontroli akt osobowych były ułożone w porządku chronologicznym oraz ponumerowane, każda z części zawierała pełny wykaz znajdujących się w nich dokumentów.

W części B akt osobowych 3 pracowników (w tym 1 pracownik zajmujący stanowisko kierownicze) brak było aktualnych zaświadczeń o odbyciu szkoleń w zakresie bhp. W dniach 10 i 16 kwietnia 2018 r. wszyscy ww. pracownicy odbyli szkolenia okresowe bhp, co potwierdzają dokumenty przekazane do MKiDN po zakończeniu czynności kontrolnych.

11.2 Wynagrodzenia bezosobowe

W badanym okresie Filharmonia poniosła koszty z tytułu wynagrodzeń bezosobowych w łącznej kwocie 8.827.784,15 zł, w tym: 4.204.803,03 zł – w 2016 r. i 4.622.981,12 zł – w 2017 r.

W Filharmonii nie jest prowadzony rejestr umów - zleceń i o dzieło, z którego wynikałoby ile i kiedy zostały one zawarte, co było ich przedmiotem oraz jaka była kwota poszczególnych umów. Program komputerowy do prowadzenia ksiąg rachunkowych Macrologic – moduł Kadry i Płace za 2016 i 2017 r. pozwala na wygenerowanie wykazu pn. *Realizacja umów pozaetatowych*, zawierającego skumulowane kwoty rachunków wystawionych przez poszczególne osoby w danym roku w ramach danej kategorii umów (m.in. o dzieło, zlecenia, nagrania), z którego można wyodrębnić pracowników Filharmonii oraz pracowników obcych doangażowanych do realizacji zadań na podstawie umów – zleceń i o dzieło.

a) Umowy z własnymi pracownikami

Na podstawie wykazów z ww. programu za 2016 i 2017 r. ustalono, że koszt wynagrodzeń bezosobowych wypłaconych na podstawie umów zawartych z własnymi pracownikami wyniósł: w 2016 r. - 967.953,80 zł (wykaz obejmuje wynagrodzenia dla 239 pracowników). W 2017 r. kwota ww. kosztów wzrosła o 5,32% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 1.019.480,13 zł (wykaz obejmuje wynagrodzenia dla 180 pracowników). Biorąc pod uwagę średnioroczne zatrudnienie w osobach w 2016 i 2017 r.²² stwierdzono, że odsetek pracowników Filharmonii pobierających dodatkowe wynagrodzenia na podstawie umów cywilnoprawnych wyniósł w 2016 r. – 78,96%, natomiast w 2017 r. - 60,17%. Dyrektor wyjaśnił²³, że angażowanie pracowników na umowy - zlecenia jest konieczne w związku z olbrzymią ilością wykonywanych zadań i jest uzupełnieniem przy realizacji zadań statutowych.

Sprawdzeniem objęto 120 umów zawartych w latach 2016 – 2017 z pracownikami Filharmonii na łączną kwotę 869.957,23 zł, w tym: 414.632,63 zł z 2016 r. i 455.324,60 zł z 2017 r., co stanowiło odpowiednio 47,66% i 52,34% kosztów wynagrodzeń bezosobowych z pracownikami poniesionych w 2016 i 2017 r.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 34 umowy na kwotę 719.500,00 zł dotyczyło dyrygowania koncertami. Umowy były zawierane z Zastępcą Dyrektora do spraw artystycznych, z asystentem dyrygenta

²¹ t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 894

²² Średnioroczne zatrudnienie w osobach w 2016 r. wyniosło 302,67, natomiast w 2017 – 299,17.

²³ Wyjaśnienia z dnia 11 kwietnia 2018 r. złożone przez Dyrektora Filharmonii p. Wojciecha Nowaka (l. dz. 108/2018/D)

- i dyrygentem chóru mieszanego. Dyrektor wyjaśnił²⁴, że Filharmonia nie zatrudnia dyrygenta etatowego; funkcję pierwszego dyrygenta pełni Zastępca Dyrektora do spraw artystycznych – Dyrektor Artystyczny, który wśród zadań wymienionych w § Regulaminu organizacyjnego nie ma udziału w koncertach w charakterze dyrygenta. Z wyjaśnień wynika, że Filharmonia zatrudnia rocznie dyrygentów na umowy o dzieło na ok. 26 programów i z tego względu w opinii Kontrolowanego nie ma racjonalnego uzasadnienia do zatrudnienia jednego dyrygenta na etacie,
- Przedmiotem umów było m.in. wykonywanie instrumentalnych partii solowych w czasie koncertów - 16 umów na kwotę 26.450,00 zł, wykonywanie wokalnych partii solowych w czasie koncertów 8 umów na kwotę 6.735,00 zł, załatwianie spraw związanych z realizacją *Spotkań z muzyką* 13 umów na kwotę 1.235,00 zł, opracowanie, realizację i prowadzenie koncertów dla dzieci, które odbywały się w dniach wolnych od pracy 28 umów na kwotę 47.100,00 zł, wykonywanie czynności portierskich – 2 umowy o wartości wystawionych comiesięcznych rachunków 18.312,63 zł, wykonywanie projektów graficznych multimedialnych spotów reklamowych - 5 umów na kwotę 15.900,00 zł,
 - żadna z umów nie obejmowała zadań, które pokrywały się z zakresem obowiązków pracowników,
 - 17 rachunków do umów nie zawierało dat ich wystawienia, co narusza art. 21 ustawy o *rachunkowości*, zgodnie z którym dowód księgowy powinien zawierać datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu,
 - 2 rachunki nie zawierały określenia, której umowy dotyczą,
 - w 2 umowach nie wskazano jaki będzie termin i sposób płatności wynagrodzenia wynikającego z umowy,
 - 1 z rachunków, na podstawie którego wypłacono wynagrodzenie nie zawierał żadnych niezbędnych danych, tj. daty rachunku do umowy, wskazania jakiej umowy dotyczy, kwoty wynagrodzenia oraz rachunku bankowego na jaki zostanie przelane wynagrodzenie²⁵,
 - wszystkie rachunki zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Wypłaty wynagrodzeń następowały na podstawie list płac, które zawierały zatwierdzenia do wypłaty dokonane przez Dyrektora i Głównego Księgowego.

b) Umowy z pracownikami zewnętrznymi

Z wykazów z programu Macrologie – moduł Kadry i Płace za 2016 i 2017 r. wynika, że koszt wynagrodzeń bezosobowych wypłaconych na podstawie umów zawartych z pracownikami zewnętrznymi wyniósł: w 2016 r. – 3.236.849,23 zł, natomiast w 2017 r. kwota ww. kosztów wzrosła o 11,32% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 3.603.500,99 zł.

Sprawdzeniem objęto 109 umów o dzieło i zleceń zawartych w latach 2016 – 2017 z pracownikami zewnętrznymi na łączną kwotę 462.164,21 zł, w tym: 316.889,91 zł z 2016 r. i 145.274,30 zł z 2017 r., co stanowiło odpowiednio 68,57 % i 31,43% kosztów wynagrodzeń bezosobowych z pracownikami zewnętrznymi poniesionych w 2016 i 2017 r.

²⁴ Wyjaśnienia z dnia 11 kwietnia 2018 r. złożone przez Dyrektora Filharmonii p. Wojciecha Nowaka (l. dz. 108/2018/D)

²⁵ Rachunek do umowy z dnia 16.02.2016 r. wystawiony przez Zastępcę Dyrektora do spraw artystycznych - Dyrektora Artystycznego

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 2 rachunki nie zostały sprawdzone pod względem formalnym i rachunkowym,
- 5 rachunków nie zawierało dat ich wystawienia, co narusza art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o *rachunkowości*, zgodnie z którym dowód księgowy powinien wskazywać datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu,
- 3 rachunki nie zawierały numeru rachunku bankowego, na który zostanie przekazane wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy.

Stwierdzono, że we wszystkich umowach – zleceniach, o dzieło i umowach z firmami jako jedną z osób uprawnionych do reprezentowania Filharmonii, obok Dyrektora wskazywano również Głównego Księgowego. Zgodnie z § 15 Statutu do dokonywania czynności prawnych w imieniu Filharmonii, w tym w zakresie prac i obowiązków majątkowych uprawniony jest Dyrektor. W myśl art. 17 ustawy o *organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* – Dyrektor instytucji kultury zarządza instytucją i reprezentuje ją na zewnątrz. Kontrolowany wyjaśnił²⁶, że decyzja o wspólnym podpisywaniu wszelkich dokumentów finansowych, w tym umów ma kontekst historyczny i została utrzymana jako racjonalna w kształtowaniu kontroli nad finansami instytucji.

11.3 Usługi doradcze w zakresie zamówień publicznych

W badanym okresie Filharmonia zawarła dwie umowy o świadczenie usług doradczych z Kancelarią Radcy Prawnego Eweliny Mrozińskiej-Ząbek w dniach 4 stycznia 2016 r. i 19 lutego 2017 r. Przedmiotem umów było świadczenie pomocy prawnej w zakresie udzielania zamówień publicznych, tymczasem funkcjonujące w strukturze organizacyjnej Filharmonii stanowisko do spraw zamówień publicznych pozostaje nieobsadzone od października 2014 r. Dyrektor wyjaśnił²⁷, że poprzednio zatrudniony ww. stanowisku pracownik też wielokrotnie korzystał z usług kancelarii prawnych specjalizujących się w zamówieniach publicznych, w związku z tym do spraw związanych z przetargami zatrudniono kancelarię prawną, której obsługa okazała się tańsza niż obsadzenie samodzielnego stanowiska ds. zamówień publicznych. Zawarcie ww. umów z Kancelarią nie zostało poprzedzone sporządzeniem wniosku o udzielenie zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej 30 tys. euro zgodnie z obowiązującą w Filharmonii procedurą wynikającą z Zarządzenia w sprawie udzielania zamówień publicznych. Okazany w toku kontroli wniosek został sporządzony w dniu 16 lutego 2015 r. i określał, że przewidywany termin realizacji zamówienia upłynie w terminie do 28 lutego 2016. Nie można również uznać za wystarczające wniosków z dnia 18 lutego 2016 r. i 17 lutego 2017 r., które wprawdzie zostały zaakceptowane przez Dyrektora, ale brak w nich wartości szacunkowej zamówienia, pisemnego potwierdzenia zabezpieczenia w planie finansowym środków na realizację zamówienia dokonanego przez Głównego Księgowego. Wnioski nie zostały sporządzone według wzoru wynikającego z wydanego przez Dyrektora Zarządzenia w sprawie zasad organizacyjnych udzielania zamówień publicznych²⁸. Ponadto wniosek z 18 lutego 2016 r. został sporządzony ok. 14 dni po podpisaniu umowy z wykonawcą.

Koszty poniesione przez Filharmonię w związku z realizacją przedmiotowych umów wyniosły: w 2016 r. – 58.892,40 zł, natomiast w 2017 r. – 78.902,04 zł. Sprawdzeniem objęto faktury VAT wraz z zapłatami wystawione przez ww. Kancelarię w okresie I półrocza 2016 r. na kwotę 46.346,40 zł i II półrocza 2017 r. na kwotę 43.006,95 zł. W wyniku sprawdzenia stwierdzono, że wszystkie faktury VAT zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym

²⁶ Wyjaśnienia z dnia 11 kwietnia 2018 r. złożone przez Dyrektora Filharmonii p. Wojciecha Nowaka (l.dz. 108/2018//D)

²⁷ Wyjaśnienia z dnia 11 kwietnia 2018 r. złożone przez Dyrektora Filharmonii p. Wojciecha Nowaka (l.dz. 108/2018//D)

²⁸ Zarządzenie nr 5/2014 z dnia 2 czerwca 2014 r.

i rachunkowym, zatwierdzone do wypłaty oraz w sposób prawidłowy ujęte w ewidencji księgowej.

11.4 Koszty poniesione z związku z dostawą, instalacją i konfiguracją sprzętu komputerowego i sieciowego

Sprawdzeniem objęto koszty poniesione przez Filharmonię w związku z zawarciem w dniu 18 kwietnia 2016 r. umowy na dostawę, instalację i konfigurację sprzętu komputerowego i sieciowego. Powyższe umowa została zawarta z Wykonawcą wybranym w trybie przetargu nieograniczonego. Zgodnie z umową termin realizacji przedmiotu umowy wynosił 7 dni od daty zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia 29 kwietnia 2016 r. W umowie określono wynagrodzenia dla Wykonawcy w wysokości 259.673,91 zł brutto, natomiast płatność zgodnie z umową nastąpi po dostarczeniu sprzętu, w terminie 14 dni od dnia otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionej faktury wraz z protokołem odbioru przyjętym bez zastrzeżeń. Umowa była dwukrotnie aneksowana, w dniach: 29 kwietnia 2016 r. i 31 października 2016 r. Oba aneksy zostały oznaczone numerem 1, co zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Filharmonii²⁹ było efektem omyłki pisarskiej. Aneksem nr z dnia 29 kwietnia 2016 r. przedłużono termin realizacji umowy o 7 dni. W aneksie podpisanym w dniu 31 października 2016 r. rozszerzono zakres przedmiotowy umowy, udzielając zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 7 ustawy pzp i określono wynagrodzenie dla Wykonawcy na kwotę 43.000,80 zł brutto.

Ocena prawidłowości przeprowadzenia niniejszego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz zawarcia aneksów do umowy pod kątem zgodności z ustawą pzp została przedstawiona w dalszej części niniejszego dokumentu.

Z tytułu realizacji umów z dnia 18 kwietnia 2016 r. i z dnia 31 października 2016 r. wykonawca wystawił faktury VAT na łączną kwotę 302.674,71 zł brutto. Do faktury VAT nr FS5/5/2016 na kwotę 259.673,91 zł załączony został podpisany przez strony protokół odbioru z dnia 5 maja 2016 r., potwierdzający dokonanie dostawy na kwotę 259.673,91 zł, tymczasem suma poszczególnych pozycji w nim wykazanych jest o 917,00 zł niższa. Kontrolowany wyjaśnił³⁰, że nieścisłość wynika z omyłki Wykonawcy, który najprawdopodobniej nie uwzględnił kwoty 917,00 zł brutto należnej za oprogramowanie biurowe wymienione w pozycji 6 protokołu, lecz zostało ono przekazane Zamawiającemu. Faktury VAT zostały opisane, zawierają sprawdzenia pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, zatwierdzenia do wypłaty oraz zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej.

11.5 Koszty budowy studia nagrań

Umowa na budowę studia nagrań została zawarta w dniu 26 maja 2017 r. z wykonawcą wybranym w wyniku przeprowadzenia opisanego w dalszej części niniejszego dokumentu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego. Umowa była trzykrotnie aneksowana. W aneksach brak dat ich zawarcia, Kontrolowany w złożonych wyjaśnieniach³¹ również nie wskazał kiedy zostały one podpisane, co uzasadnił faktem podpisywania aneksów przez strony na odległość. Powyższe uniemożliwia stwierdzenie kiedy faktycznie weszły w życie postanowienia aneksów nr 2 i 3 do umowy. W aneksie nr 1 wskazano datę dzienną jego wejścia w życie, tj. z dniem 16 października 2017 r.

W pierwotnej umowie określono całkowite wynagrodzenie ryczałtowe dla wykonawcy w kwocie 2.171.649,66 zł brutto, w tym: za wykonane roboty – 2.106.500,18 zł i za przeglądy techniczne – 65.149,48 zł. Strony umowy postanowiły, że wynagrodzenie będzie płatne w trzech ratach

²⁹ Wyjaśnienia z dnia 3 kwietnia 2018 r. złożone przez Dyrektora Filharmonii p. Wojciecha Nowaka

³⁰ Wyjaśnienia z dnia 5 kwietnia 2018 r. złożone przez Dyrektora Filharmonii p. Wojciecha Nowaka (l. dz. 98/2018/D)

³¹ Wyjaśnienia z dnia 6 kwietnia 2018 r. złożone przez Kierownika Działu Technicznego p. Bogusławę Krajewską

(842.600,07 zł, 1.263.900,11 zł i 65.149,48 zł). Umowa stanowi, że podstawą wypłaty wynagrodzenia są protokoły odpowiednio: częściowego i końcowego odbioru robót (bezusterkowe) oraz protokoł z przeprowadzonego przeglądu technicznego podpisane przez Zamawiającego i Wykonawcę. W pierwotnej wersji umowy wskazano, że termin realizacji robót budowlanych wynosi 120 dni kalendarzowych od dnia pisemnego polecenia Zamawiającego do rozpoczęcia wykonywania umowy, m.in. z zastrzeżeniem, że roboty ciche i odbiory końcowe zostaną zrealizowane od dnia 15 sierpnia do 16 października 2017 r.

W kolejnych aneksach:

- a. nr 1 – przedłużono termin wykonania robót budowlanych do 150 dni kalendarzowych od dnia pisemnego polecenia Zamawiającego do wykonania umowy – z zastrzeżeniem m.in., że roboty ciche i odbiory końcowe zostaną zrealizowane od dnia 15 sierpnia 2017 r. do 18 listopada 2017 r.,
- b. nr 2 – zmieniono harmonogram płatności jednej z rat wynagrodzenia,
- c. nr 3 – zmniejszono wysokość wynagrodzenia Wykonawcy z związku z zaniechaniem części robót o kwotę 8.999,55 zł, ustalając tym samym wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy na kwotę 2.162.650,11 zł, w tym: roboty budowlane 2.097.770,61 zł i przeglądy techniczne 64.879,50 zł.

Podstawą zawarcia ww. aneksów nr 1 i 2 był § 16 ust. 2 pkt 3) umowy, który stanowił, że zmiana postanowień umowy jest możliwa, jeżeli w następstwie okoliczności leżących po stronie Zamawiającego, które spowodowały niezawinioną i niemożliwą do uniknięcia przez Wykonawcę zwłokę w wykonaniu zamówienia, w szczególności wstrzymanie wykonywania robót przez Zamawiającego z przyczyn niezawinionych przez Wykonawcę przez okres dłuższy niż 5 dni – wówczas termin realizacji przesuwa się o okres trwania przyczyny wstrzymania wykonywania robót. Zaslужują na uwzględnienie okoliczności leżące po stronie Zamawiającego, które spowodowały zwłokę w wykonaniu zamówienia wskazane przez Kontrolowanego w wyjaśnieniach³², tj. w przypadku aneksu nr 1 była to konieczność przerwania prac ze względu na to, że stopień głośności prowadzonych prac uniemożliwiał prowadzenie prób oraz organizację koncertów – z tego też względu prace były przerywane przez Zamawiającego na czas trwania prób/koncertów. W przypadku aneksu nr 2 powodem zmiany zasad płatności wynagrodzenia był fakt, że wobec zaistnienia wyżej opisanych okoliczności, które uniemożliwiały Wykonawcy realizację robót w terminie, zakres robót zrealizowanych do dnia 31 lipca 2017 r. nie odpowiadał kwocie 40% wynagrodzenia, która miała zostać wypłacona Wykonawcy jako pierwsza transza wynagrodzenia.

Podstawą zawarcia aneksu nr 3 był natomiast § 18 ust. 1 i ust. 2 tiret 4 umowy, który wskazywał możliwość zmiany umowy w przypadku zaistnienia przyczyn natury technologicznej, materiałowej lub konstrukcyjnej. Należy uznać wyjaśnienia Kontrolowanego³³, zgodnie z którymi przy zawieraniu aneksu nr 3 kierowano się względami technologicznymi, między innymi optymalizacją konstrukcji, tak by przebudowa lub budowa nie sprawiała trudności w użytkowaniu pomieszczeń oraz oszczędność i celowość wydatkowania środków publicznych.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych Wykonawca wystawił faktury VAT z tytułu realizacji robót budowlanych na kwotę 2.097.770,60 zł brutto. Sprawdzeniem objęto ww. faktury VAT wraz z protokołami odbiorów robót, zapłatami i wydrukami z ewidencji księgowej oraz przedstawioną przez Wykonawcę dokumentację rozliczeniową z podwykonawcami,

³² Wyjaśnienia z dnia 6 kwietnia 2018 r. złożone przez Dyrektora Filharmonii p. Wojciecha Nowaka

³³ Wyjaśnienia z dnia 6 kwietnia 2018 r. złożone przez Dyrektora Filharmonii p. Wojciecha Nowaka

tj. oświadczenia Wykonawcy wraz z dokonanymi na ich rzecz zapłatami wynagrodzeń. W wyniku sprawdzenia nie stwierdzono nieprawidłowości.

12. Zamówienia publiczne

W latach 2016 – 2017 w Filharmonii przeprowadzono 22 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o łącznej wartości szacunkowej 9.472.195,07 zł, z czego 19 zakończyło się podpisaniem umów na kwotę ogółem 5.864.562,42 zł netto, natomiast 3 o łącznej wartości szacunkowej 1.172.424,31 zł zostały unieważnione. Kontroli poddano następujące postępowania:

- 1) Dostawa, instalacja i konfiguracja sprzętu komputerowego i sieciowego dla potrzeb Filharmonii Narodowej w Warszawie³⁴ - przetarg nieograniczony, w wyniku którego zawarto w dniu 18 kwietnia 2016 r. umowę na kwotę 259.673,91 zł brutto,
- 2) Budowa studia nagrań w Filharmonii Narodowej w Warszawie – etap II³⁵ - przetarg nieograniczony, w wyniku którego zawarto umowę z dnia 26 maja 2017 r. na kwotę 2.171.649,66 zł brutto.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

Ad 1 Dostawa, instalacja i konfiguracja sprzętu komputerowego i sieciowego dla potrzeb Filharmonii Narodowej w Warszawie:

- Zamawiający wszczął postępowanie w dniu 04 kwietnia 2016 r., upubliczniając jego treść. Termin składania ofert wyznaczył na dzień 11.04.2016 r., na godzinę 11:00, natomiast termin otwarcia ofert wyznaczył na godzinę 11:30 tego samego dnia. Tym samym, należy stwierdzić, że w przedmiotowym postępowaniu, termin został skrócony o 1 dzień w stosunku do wymaganego, minimalnego terminu określonego w art. 43 ust. 1 *ustawy pzp*. Zgodnie z art. 43 ust. 1 *ustawy pzp*, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający wyznacza termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia oferty, z tym że w przypadku dostaw termin ten nie może być krótszy niż 7 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych. Wprawdzie *ustawa pzp* nie zawiera regulacji odnoszących się do kwestii obliczania terminów wskazanych w jej przepisach, lecz w myśl art. 14 *ustawy pzp*, w zakresie nieuregulowanym ustawą do czynności zamawiającego oraz wykonawców podejmowanych w ramach postępowania zastosowanie znajdują przepisy ustawy - Kodeks cywilny. Stąd też, zamawiający zobowiązany jest ustalić termin składania ofert w oparciu o dyspozycję przepisów art. 110 - 116 *k.c.* Zgodnie z treścią art. 111 § 1 i § 2 *k.c.*, termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło. Mając na uwadze powyższe Zamawiający przy obliczaniu terminu określonego w dniach nie uwzględnia dnia, w którym zamieścił ogłoszenie o zamówieniu w BZP, a termin składania ofert zaczyna bieg w dniu następnym, co oznacza, iż wygasa o północy ostatniego, siódmego dnia. Tym samym skracając ustawowy termin na składanie ofert naruszona została dyspozycja art. 43 ust. 1 *ustawy pzp*, a ponadto biorąc pod uwagę, że w przewidzianym terminie wpłynęła do Zamawiającego tylko jedna oferta można przyjąć, że jednocześnie naruszono zasadę konkurencyjności, o której mowa w art. 7 ust. 1

³⁴ Nr sprawy ZP/03/03/2016 – wartość szacunkowa 207.437,00 zł

³⁵ Nr sprawy ZP/02/04/2017

ustawy pzp.

- Zgodnie z treścią części I pkt. 5.3. SIWZ Zamawiający dopuścił wniesienie wadium w jednej lub w kilku formach:
 - 1) pieniądzu;
 - 2) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że poręczenie kasy jest zawsze poręczeniem pieniężnym;
 - 3) gwarancjach ubezpieczeniowych;
 - 4) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (...).

Ustawa pzp zawiera zamknięty katalog pięciu dopuszczalnych form wadium (art. 45 ust. 6 *ustawy pzp*), dając jednocześnie uprawnienie do wyboru formy wadium Wykonawcy. W przedmiotowym postępowaniu Zamawiający ograniczył ustawowy katalog dopuszczonych form wniesienia wadium, gdyż wykluczył możliwość wniesienia go w formie gwarancji bankowej, a tym samym naruszył dyspozycję art. 45 ust. 6 *ustawy pzp*.

- Zgodnie z treścią części II pkt. 2.2 SIWZ Zamawiający, w zakresie potwierdzenia nie podlegania wykluczeniu na podstawie art. 24 *ustawy pzp* żądał przedłożenia przez Wykonawców:
 - 1) oświadczenia o braku podstaw do wykluczenia;
 - 2) zaświadczenia właściwego naczelnika urzędu skarbowego potwierdzające, że wykonawca nie zalega z opłacaniem podatków lub (...),
 - 3) zaświadczenia właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, potwierdzające, że Wykonawca nie zalega z opłacaniem składek na ubezpieczenie zdrowotne lub społeczny lub (...),
 - 4) aktualnego odpisu z właściwego rejestru albo aktualne zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej.

W pkt. 2.4 i 2.5 wskazano natomiast, że jeżeli Wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej zobowiązany jest przedłożyć jedynie dokument potwierdzający, że nie otwarto jego likwidacji ani nie ogłoszono upadłości, a w przypadku nie wydawania w kraju miejsca zamieszkania lub siedziby wykonawcy ww. dokumentów oświadczenie Wykonawcy (...). Zamawiający bezzasadnie zawęził zakres żądanych dokumentów od podmiotów zagranicznych w stosunku do polskich wykonawców. Zamawiający może żądać dokumentów na potwierdzenie nie podlegania wykluczeniu na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy zgodnie z katalogiem który ujęty jest w § 3 Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. *w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane* (Dz. U. Poz. 231). W stosunku do wykonawców mających siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zamiast dokumentów, o których mowa w § 3 Zamawiający może żądać dokumentów wskazanych w § 4. W przedmiotowym postępowaniu Zamawiający poprzez żądanie innych dokumentów od różnych podmiotów krajowych i zagranicznych naruszył wyrażoną art. 7 ust. 1 *ustawy pzp* zasadę równego traktowania wykonawców.

- W sposób nieprawidłowy określono kryterium oceny ofert, przez ustalenie wyłącznie jednego kryterium oceny ofert - cena o wadze 100%, ponieważ dostawa, która stanowiła przedmiot udzielanego zamówienia nie była dostawą sprzętu komputerowego i sieciowego powszechnie dostępnego, czym naruszono art. 91 ust. 2a *ustawy pzp*. Zgodnie z tym przepisem w brzmieniu obowiązującym w dniu wszczęcia kontrolowanego postępowania, kryterium ceny mogło być zastosowane przez Zamawiającego jako jedyne kryterium oceny

ofert, jeżeli przedmiot zamówienia jest powszechnie dostępny oraz ma ustalone standardy jakościowe. Niniejszego zamówienia na dostawę, instalację i konfigurację sprzętu komputerowego i sieciowego nie można zaliczyć do dostaw powszechnie dostępnych i zaspokajających bieżące potrzeby konsumenckie, gdyż jego przedmiotem nie była prosta dostawa wymaganego sprzętu, ale także instalacja i konfiguracja urządzeń oraz migracja danych z aktualnie działających serwerów.

Zamawiający dokonując opisu przedmiotu zamówienia – załącznik nr 1 do SIWZ, wskazał, że w ramach dostawy Wykonawca wykona następujące usługi:

A. zamontowanie w szafie technologicznej wskazanej przez uprawnioną osobę z ramienia Zamawiającego dostarczonego sprzętu, wraz z okablowaniem niezbędnym do podłączenia i uruchomienia urządzeń wymienionych w specyfikacji technicznej zamawianego sprzętu i oprogramowania w punkcie 1 w podpunkcie A oraz podłączenie, uruchomienie i skonfigurowanie urządzeń będących częścią infrastruktury Zamawiającego tj. macierz dyskowa oraz biblioteka taśmowa. Wykonanie testów podłączonych komponentów. Długość okablowania powinna być dostosowana do rozmieszczenia sprzętu;

B. instalacja i konfiguracja urządzeń oraz migracja danych z aktualnie działających serwerów, zgodnie z wytycznymi podanymi w specyfikacji technicznej zamawianego sprzętu i oprogramowania (str. 14). Ponadto, w odniesieniu do Serwera typu rack, Zamawiający wskazał szczegółowe wytyczne dotyczące instalacji i konfiguracji serwera oraz migracji danych z trzech serwerów aktualnie działających (str. 17).

Ponadto Zamawiający udzielając wyjaśnień w toku kontroli, pismem z dnia 03.04.2018 r., sam potwierdził, że dostępność dysków SAS i Hotplug jest ograniczona i nie jest to towar powszechnie dostępny „od ręki”.

- W części V. SIWZ *Pouczenie o środkach prawnych przysługujących Wykonawcy w toku postępowania o udzielenie zamówienia*, zawarto niewystarczające pouczenie o środkach ochrony prawnej, tj. zamieszczono jedynie odesłanie do przepisów *ustawy pzp*. Ugruntowany zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie pogląd wskazuje, że dyspozycji art. 36 ust. 1 pkt 17 *ustawy pzp* nie spełnia jedynie wymienienie tych środków oraz podanie ustawowej regulacji. Niezbędnym minimum w tym zakresie jest wskazanie terminu i podmiotu, do którego są wnoszone oraz wskazanie na konieczność wykazania interesu prawnego³⁶.
 - Zamawiający sporządził z postępowania protokół wg wzoru o którym mowa w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów *w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego*, na druku ZP-PN. Sporządzony protokół jest jednak niekompletny, gdyż nie został w nim ujęty szereg informacji dotyczących przebiegu postępowania, brak m.in.: informacji dotyczącej daty powołania komisji przetargowej, numeru BZP w którym zostało zamieszczone ogłoszenie o zamówieniu, informacji o zamieszczeniu ogłoszenia w siedzibie, kwestii wskazanych w pkt. 16, 17, 18, 19, 21, części informacji w pkt. 3 pkt. B, 5 ppkt.1.
- Obowiązkiem Zamawiającego jest bieżące dokumentowanie czynności podejmowanych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, gdyż protokół winien odzwierciedlać krok po kroku przebieg postępowania. Mając na uwadze, powyższe uchybienia w jego wypełnieniu, należy uznać jako naruszenie art. 96 *ustawy pzp*, w zakresie należytego udokumentowania postępowania.
- Zamawiający w dniu 26 kwietnia 2016 r., w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieścił

³⁶ Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 11 lutego 2008 r., sygn. KIO/UZP 56/08

ogłoszenie o udzieleniu zamówienia. W pkt IV.6 Cena wybranej oferty wskazał kwotę 211.117,00 zł, a więc kwotę netto, podczas gdy powinien zamieścić kwotę brutto, tj. 259 673,91 zł.

Ad 2 Budowa studia nagrań w Filharmonii Narodowej w Warszawie – etap II

Zgodnie z Rozdziałem VIII *Warunki udziału w postępowaniu SIWZ*, pkt. 3.2.2. Wykonawca miał wykazać, iż jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia na sumę nie mniejszą niż 1 300 000 zł. W Rozdziale X *Wykaz oświadczeń lub dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu oraz brak podstaw wykluczenia na podstawie art. 24 ust. 1 i ust. 5 ustawy SIWZ*, pkt 7.3 określono, że w celu potwierdzenia spełnienia przez Wykonawcę warunków udziału w postępowaniu dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej Zamawiający żądał dokumentu potwierdzającego, że Wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia na sumę nie niższą niż 1 300 000 zł; jeżeli Wykonawca nie będzie ubezpieczony na ww. kwotę w momencie składania dokumentu, oświadczenie, że w dniu podpisania umowy przedłoży dokument potwierdzający ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności na w/w kwotę, pod rygorem wykluczenia z postępowania;

W przedmiotowym postępowaniu, na potwierdzenie spełnienia warunku Wykonawca, złożył na wezwanie Zamawiającego w trybie art. 26 ust. 3 *ustawy pzp*, w pierwszej kolejności Oświadczenie Wstępne wg wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do SIWZ, w zakresie ww. warunku, a następnie w odpowiedzi na wezwanie w trybie art. 26 ust. 2 *ustawy pzp*, przedłożył polisę nr 1013339543 z dnia 16 czerwca 2016 r., wystawioną przez PZU S.A., z sumą gwarancyjną 2.000.000,00 zł. Z treści przedłożonej polisy wynika, że płatność składki została odroczone do dnia 30 czerwca 2016 r., jednak do oferty nie został załączony żaden dowód, potwierdzający, że polisa ta została faktycznie we wskazanym terminie opłacona. W tej sytuacji Zamawiający powinien wezwać Wykonawcę do złożenia takiego dowodu. Mimo zmiany w brzmieniu omawianych przepisów, Zamawiający nadal jest zobowiązany do tego, by ustalić, czy wykonawca faktycznie jest objęty ochroną ubezpieczeniową. Z treści art. 814 § 1 *Kodeksu cywilnego* wynika bowiem, że: *Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.*

Zgodnie z art. 26 ust. 3 *ustawy pzp* jeżeli: wykonawca:

- nie złożył oświadczenia, o którym mowa w art. 25a ust. 1, oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub innych dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania,
- oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wskazane przez zamawiającego wątpliwości,

Zamawiający wzywa do ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia bądź do udzielania wyjaśnień w terminie przez siebie wskazanym. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy mimo złożenia, uzupełnienia lub poprawienia dokumentów bądź udzielenia wyjaśnień oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania.

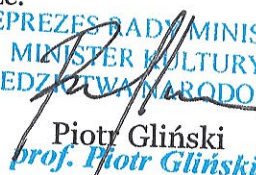
Poprzez zaniechanie wezwania Wykonawcy do uzupełnienia wskazanego dowodu, Zamawiający naruszył dyspozycje art. 26 ust. 3 *ustawy pzp*. a konsekwencją zaniechania ww. czynności jest niewykazanie przez Wykonawcę, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, spełnienia warunku udziału w postępowaniu.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i oceny, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej, wnoszę o:

1. Zapewnienie przestrzegania ustawy Prawo zamówień publicznych poprzez dochowanie większej staranności w zakresie:
 - konstruowania treści ogłoszenia o zamówieniu i Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, ze szczególnym uwzględnieniem terminu składania ofert, form składania wadium, kryteriów oceny ofert, dokumentów żądanych na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu, pouczeń o przysługujących środkach prawnych,
 - oceny i badania dokumentów składanych wraz z ofertą przez wykonawców na potwierdzenie spełnienia warunków udziału w postępowaniu,
 - sporządzania protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i ogłoszeń o udzieleniu zamówienia.
2. Każdorazowe występowanie do MKiDN o zaopiniowanie planowanych zmian Regulaminu organizacyjnego i odpowiednie udokumentowanie tego faktu.
3. Zawieranie umów w sposób zgodny z zasadami reprezentacji instytucji wynikającymi ze Statutu.
4. Wylimitowanie przypadków zatrudniania pracowników na stanowiska pracy niewynikające z Regulaminu organizacyjnego i Regulaminu wynagradzania.
5. Przyjmowanie do rozliczenia rachunków z tytułu realizacji umów cywilnoprawnych spełniające wszystkie wymogi dotyczące dowodów księgowych określone w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
6. Określanie w zawieranych umowach wszystkich niezbędnych elementów, w tym daty zawarcia, terminu i sposobu płatności wynagrodzenia umownego.
7. Zapewnienie przestrzegania obowiązujących regulacji wewnętrznych w zakresie sporządzania wniosków o udzielenie zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej 30.000 euro.
8. Rozważenie możliwości wprowadzenia rejestrów umów-zleceń i o dzieło, umożliwiających rejestrację umów w dacie ich zawarcia.

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, zwracam się do Pana o przedstawienie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od *Wystąpienia pokontrolnego* nie przysługują środki odwoławcze.

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Piotr Gliński
prof. Piotr Gliński

